

Samenvatting

Het college besluit in de richtinggevende Algemene Ledenvergadering (ALV) van Afval Samenwerking Limburg (ASL) op 1 april a.s. te melden dat het college voorlopig instemt met een mandaat voor ASL om een circulaire aanbesteding voor Groente-, Fruit- en Tuinafval uit te voeren. De daaraan te verbinden kaders/randvoorwaarden - gericht op het waarborgen van de gemeentebelangen en een goed evenwicht tussen duurzaamheid en kosten - zijn adequaat verwoord in het bijgevoegde uniforme concept-collegevoorstel van ASL. Alvorens een definitief collegestandpunt in te nemen in de besluitvormende ALV van ASL op 24 juni a.s. zal de raad geraadpleegd worden (peilvergadering).

Tevens besluit het college in de ALV op 1 april a.s. aan te geven te willen koersen op beëindigen van het huidige contract voor verpakkingsafval (PMD) per 1 januari a.s. Een alternatief wordt door ASL uitgewerkt en zal na de ALV van 1 april in de stukken verwerkt worden voor het college en voor de raadspeiling.

Beslispunten

1. In de richtinggevende ALV van ASL op 1 april a.s. het standpunt innemen dat het college voorlopig:
 - akkoord is met het door ASL gevraagde mandaat voor uitvoering van de circulaire GFT-aanbesteding, onder de voorwaarde dat uitvoering wordt gegeven aan de zes door de gemeenten geformuleerde kaders/randvoorwaarden.
 - akkoord is met het beëindigen van het lopende PMD-contract met Veolia per 1 januari 2022 en de voorstellen van ASL afwacht voor een alternatieve organisatorische setting.
2. In de richtinggevende ALV van ASL op 1 april a.s. melden dat het college - de raad via een peilvergadering geraadpleegd hebbende - een definitief standpunt zal innemen over GFT en PMD in de besluitvormende ALV van ASL op 24 juni a.s..

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 30 maart 2021

Conform.

1. Aanleiding

De vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) coördineert voor de Limburgse gemeenten de verwerkingscontracten voor de drie grote huishoudelijke afvalstromen:

- Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT);
- Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen, drankenkartons (PMD).
- Huishoudelijk restafval (HRA).

In overleg met de gemeenten heeft ASL een lijn ingezet – passend bij rijksbeleid voor afvalbeheer en circulaire economie – om de aflopende contracten voor deze afvalstromen circulair aan te besteden (= gericht op zoveel mogelijk en zo hoogwaardig mogelijk hergebruik/recycling), onder regie van ASL als opdrachtgever. Daarvoor heeft ASL een mandaat van de gemeenten nodig.

Dat mandaat wordt in besluitvormende zin gevraagd in de Algemene Ledenvergadering (ALV) van ASL op 24 juni a.s.. Vooruitlopend daarop houdt ASL een richtinggevende ALV op 1 april a.s. en daar is deze collegenota primair op gericht.

2. Context

ASL is sinds 2019 bezig met de voorbereiding van deze circulaire aanpak. Oorspronkelijk wilde ASL alle drie afvalstromen circulair aanbesteden, maar door tussentijdse ontwikkelingen en volgend uit een intensieve marktconsultatie is de strategie gewijzigd:

- Voor GFT wil ASL een dergelijke circulaire aanbesteding medio dit jaar starten (gericht op een nieuw verwerkingscontract per 1 januari 2024, als het huidige contract afloopt). Daarvoor wordt in genoemde ALV op 24 juni a.s. mandaat gevraagd.
- Voor PMD adviseert ASL de gemeenten om het huidige contract voor overslag/sorteren/vermarkten te beëindigen bij de eerstvolgende vervaldatum (1 januari 2022). ASL is bezig met het uitwerken van een voorstel hoe verder te gaan met PMD vanaf 2022, passend bij de regels die daarvoor landelijk zijn afgesproken. In de ALV van 1 april a.s. worden de gemeenten daarover geïnformeerd.
- Voor HRA is er volgens ASL geen reden om dit jaar in actie te komen. Besluitvorming daarover volgt in 2022 (gericht op een nieuw verwerkingscontract per 1 januari 2024, als het huidige contract afloopt).

Omdat het alternatief voor PMD nog in bewerking is en omdat ASL kiest voor een tweetrapsraket wat betreft de algemene ledenvergaderingen, ontstaat een enigszins ongebruikelijke procedure. Voor onze gemeente houdt die in:

- Op 30 maart neemt het college een voorlopig standpunt in over GFT en PMD, in te brengen in de richtinggevende ALV van ASL op 1 april a.s..
- Na die ALV van 1 april a.s. wordt het bijgevoegde uniforme collegevoorstel van ASL en het bijgevoegde uniforme raadsdocument van ASL omgewerkt tot een definitief voorstel (met passende beslispunten en met aanvulling van het alternatieve organisatiemodel voor PMD).
- Dat aangepaste uniforme collegevoorstel en aangepaste uniforme raadsvoorstel wordt besluitvormend in het college gebracht in de loop van april/mei (datum nog te bepalen).
- Vervolgens wordt de raad in de loop van mei/juni (datum nog te bepalen) via een raadspeiling geraadpleegd over het standpunt dat het college t.a.v. GFT en PMD wil innemen in de besluitvormende ALV van ASL op 24 juni.
- Ondersteunt de raad tijdens de raadspeiling de mening van het college, dan kan het college haar standpunt rechtstreeks inbrengen in de ALV van ASL op 24 juni a.s.. Heeft de raad een afwijkende mening, dan volgt nog een extra collegebehandeling tussen raadspeiling en ASL van ASL van 24 juni a.s..

3. Gewenste situatie

In bijgevoegd uniform collegevoorstel en uniform raadsdocument van ASL staan de achtergronden van de plannen van ASL voor GFT, PMD en HRA nader omschreven. Beide documenten zijn gemaakt door een ambtelijke werkgroep van enkele gemeenten (waaronder Maastricht), waarbij de plannen van ASL - beschreven in de eveneens bijgevoegde hoofdpuntennotitie van ASL - zijn afgezet tegen de vragen en opmerkingen die zijn ingebracht door de afvalwethouders in een aantal regionale bestuurlijke consultatiebijeenkomsten.

Wat betreft de GFT-aanbesteding is speciale aandacht op zijn plaats voor de zes kaders/randvoorwaarden die in het bijgevoegde uniforme collegevoorstel zijn beschreven en die in beslispunt 2 van dat voorstel zijn verwoord. Die kaders/randvoorwaarden zijn bedoeld om de gemeentelijke belangen bij de aanbesteding en bij de uitvoeringsfase van de aanbesteding (gedurende de looptijd van het contract) te waarborgen. Tevens zijn ze gericht op het waarborgen van een goed evenwicht tussen het streven naar duurzaamheid/circulariteit en de kosten van de GFT-verwerking en de daarmee samenhangende innovatieve methoden en technieken.

Voorgesteld wordt in de AVL van ASL van 1 april a.s. in te brengen dat Maastricht voorlopig op het standpunt staat dat het door ASL gevraagde mandaat voor de circulaire GFT-aanbesteding akkoord is, onder de voorwaarde dat invulling wordt gegeven aan de zes kaders/randvoorwaarden, te weten:

1. ASL laat zich op strategische momenten tijdens de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase adviseren door een ambtelijke werkgroep van Limburgse gemeenten en/of reinigingsdiensten.
2. ASL borgt realisatie van afgesproken innovatieverplichtingen via harde contractuele afspraken.
3. ASL bewaart als opdrachtgever, samen met de opdrachtnemer, gedurende de looptijd van het contract binnen het plafondbedrag ruimte voor nieuwe innovatie-investeringen.
4. ASL richt de GFE-optie (etensresten) zo in dat een eventueel kostprijsverhogend of kostprijsverlagend effect enkel geldt voor de gemeenten die gebruik maken van die optie.
5. ASL stelt voor innovatieve circulaire investeringen business cases op, waaruit blijkt wat de circulaire meerwaarde is, wat de kosten zijn en hoe veel van/hoe snel de kosten - binnen de contractduur - kunnen worden terugverdiend. Als besloten wordt tot uitvoering, zorgt ASL voor contractuele borging dat de afspraken uit de business cases ook gerealiseerd worden.
6. ASL legt innovatieve circulaire investeringen die zich niet terugverdienen tijdens de looptijd van het contract eerst ter besluitvorming voor aan de ALV van ASL.

Wat betreft PMD is speciale aandacht op zijn plaats voor het voornemen om per 1 januari a.s. het huidige contract inzake overslag/sorteren/vermarkten van PMD te beëindigen. En om over te gaan naar een nader te bepalen nieuw organisatorisch model voor PMD-verwerking.

Het stopzetten van het huidige contract (met contractant Veolia) hangt samen met de aanzienlijke financiële risico's die de gemeenten lopen bij onder andere een lagere sorteerprestatie en een verminderde afzet bij de vermarkting. Ook zijn er bij de contractvoering geschilpunten met de contractant ontstaan die tot een (momenteel lopende) bodemprocedure hebben geleid.

ASL is bezig met overleg met diverse partijen en brengt in de ALV van 1 april a.s een concreet alternatief voorstel voor PMD-verwerking in, dat per 1 januari 2022 in moet gaan. Daarbij wordt ingespeeld op de mogelijkheden die landelijke kaders over PMD-verwerking daartoe bieden.

Het beëindigen van het huidige contract per eerstvolgende vervaldatum (1 januari 2022) wordt breed bedragen door de afvalwethouders. Voorgesteld wordt in de ALV van 1 april als voorlopig standpunt van het college in te brengen dat Maastricht koerst op stopzetten van het huidige contract per einde van dit jaar. En dat het college de voorstellen van ASL voor een alternatief model voor PMD afwacht en daar een definitief standpunt over inneemt in de ALV van 24 juni a.s..

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De door ASL voorgestane manier van circulaire aanbesteding van GFT en organisatorische setting van PMD-verwerking leidt tot meer en hoogwaardigere vormen van hergebruik/recycling.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing. De door ASL beoogde plannen hebben geen directe gevolgen voor personeel en organisatie van Maastricht.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

Zie de financiële paragraaf in het bijgevoegde uniforme collegevoorstel.

Kort samengevat is wat betreft GFT - per 1 januari 2024 - een forse stijging van de verwerkingsprijs te verwachten. Dat hangt vooral samen met autonome marktontwikkelingen, die voor de raad niet beïnvloedbaar zijn. De beperkte 'innovatieruimte' in de circulaire aanbesteding van GFT wordt door de in paragraaf 3 genoemde kaders/randvoorwaarden begrensd, waardoor een goed evenwicht tussen duurzaamheid/circulariteit gewaarborgd wordt.

Wat betreft PMD is de verwachting dat de alternatieve organisatorische setting per 1 januari 2022 een min of meer neutraal kosteneffect zal hebben. Wel wordt een winstwaarschuwing uitgesproken ten aanzien van de aangescherpte kwaliteitseisen voor PMD, met risico's voor kostbare afkeur van partijen. Maar dat is onafhankelijk van het nieuwe systeem, dat is een algemeen gegeven voor alle PMD-verwerkingssystemen.

9. Aanbestedingen

ASL volgt de kaders van het Maastrichtse inkoop- en aanbestedingsbeleid.

10. Participatie tot heden

De raden zijn geïnformeerd via RIB's, via ASL-infolyers en via een ASL-webinar.

11. Voorstel

1. In de richtinggevende ALV van ASL op 1 april a.s. het standpunt innemen dat het college voorlopig:

- akkoord is met het door ASL gevraagde mandaat voor uitvoering van de circulaire GFT-aanbesteding, onder de voorwaarde dat uitvoering wordt gegeven aan de zes door de gemeenten geformuleerde kaders/randvoorwaarden.

- akkoord is met het beëindigen van het lopende PMD-contract met Veolia per 1 januari 2022 en de voorstellen van ASL afwacht voor een alternatieve organisatorische setting.
- 2. In de richtinggevende ALV van ASL op 1 april a.s. melden dat het college - de raad via een peilvergadering geraadpleegd hebbende - een definitief standpunt zal innemen over GFT en PMD in de besluitvormende ALV van ASL op 24 juni a.s..

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Als gezegd worden na de richtinggevende ALV van ASL van 1 april a.s. de voorliggende uniforme college- en raadsdocumenten aangepast (o.a. beslispunten en beoogd PMD-model) en ter besluitvorming ingebracht in college (april) en raad (raadspeiling mei/juni), alvorens het college een definitief standpunt over GFT en PMD inneemt in de besluitvormende ALV van ASL van 24 juni a.s..